

GROBUND

For økonomisk, miljømæssig og social bæredygtig

kystkultur

GROBUND

2 gange om ugen

fiskeriskolen
BUC, Nordvest
Kompetencecenter for uddannelse af fiskere

Indholdsfortegnelse:

- Resumé.
- Grobund for iværksætter og affaldsfri produktion.
- Grobund for natur, skånsomt fiskeri og fair afregning.
- Grobund for fremtidens fiskefartøj.
- Grobund for produktudvikling.
- Grobund for nye afsætningskanaler og partnerskaber.
- Grobund for økologisk opdræt af tang, fisk og skaldyr.
- Grobund for formidling, uddannelse og rekruttering.
- Støttebehov.

Resumé:

Hensygnende landdistrikter med tabte arbejdspladser, fraflyttede unge og store økonomiske udfordringer har i mange år præget udviklingen i landkommunerne. Kulturarven i landsbyerne er uddøende, og i mange havne er erhvervsfiskeriet lukket eller står for at blive det. Gennemsnitsalderen er høj i fiskeriet og dets sideerhverv, og erhvervet efterspørger rekruttering af fremtidens fiskere og fiskeproducenter.

Grobund har energien og virketrangen til at organisere og udvikle nye og fremadrettede perspektiver, både de kystkulturelle og produktionsmæssige. Foreningen, som søges sammensat af et lige antal producenter og kultur-skabere, vil købe den tidligere stålvarer-fabrik Tata ved Ebeltoft Færgehavn. Her vil vi udvikle et attraktivt iværksætttermiljø baseret på fællesskab og en affaldsfri produktion, der peger fremad i den grønne bæredygtige omstilling af Danmark.

Grobund vil med et kreativt og spændende socialt miljø fremstå som et eksemplarisk forbillede for et liv uden for byerne og tiltrække aktive unge familier og tilflyttere til et produktivt og attraktivt arbejdsfællesskab. Ved at bygge og bo billigt vil vi skabe og understøtte rammerne, for at iværksætterne får de bedste realiseringsmuligheder til at udvikle deres nye virksomheder samt kystkulturen i området.

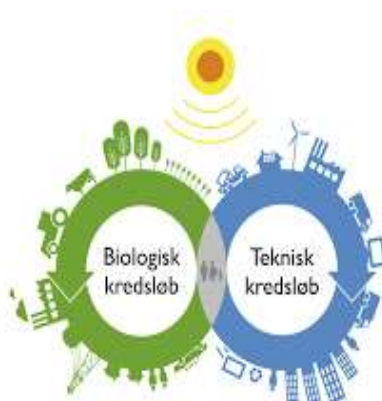

GROBUND for iværksætteri og affaldsfri produktion.

For et indskud af 50.000 kr. vil omtrent 100 iværksættere købe en andel af fabrikken, der udgør 9.450 kvm under tag, og derved skaffe sig adgang til produktionsplads og rammer om hver deres individuelle virksomhed. Enkelte virksomheder, som eksempelvis halmelementfabrik og byggekompagni, kræver en del plads og flere aktører, mens andre virksomheder kan realiseres af enkeltpersoner i mindre værksteder, atelier, kontorer, laboratorier og produktionslokaler.

Grobunds beliggenhed ved Ebeltoft færgehavn gør produktudvikling af bæredygtige fisk og naturskånsom fiskeri- og opdrætsudvikling attraktiv for en del iværksættere. Hjelm Dyb og lokalplanens planlagte fiskerihavn indeholder gode udviklingsmuligheder for iværksætterne ved Grobund. Der kan således stiftes fiskeri- og producentklynger omkring de mange maritime og kystnære udviklingsmuligheder. Samtidig vil de interne virksomheder kunne understøtte hinandens drift og udvikling med servicefunktioner og vidensdeling. Kyst- og bundgarnsfiskere, havbrugere, tangdyrkere, fødevarerproducenter og håndværkere har således let adgang til synergieffekter ved at være en del af et fælleskab med brede faglige kompetencer og et omfattende netværk

Syddjurs kommune rummer mange iværksættere inden for fødevarer, og ved Grobund har en del aktører ønske om virksomhedsrealisering på fødevarerområdet. For iværksætterne i kystkulturen er det især produktudviklingen af specifikke fisk og skaldyr fra Kattegat, der er interessante. En stor del af de små producenter i området mangler endvidere plads og produktionsfaciliteter, de enten kan købe en andel i eller leje sig ind i.

GROBUND for natur, skånsomt fiskeri og fair afregning.

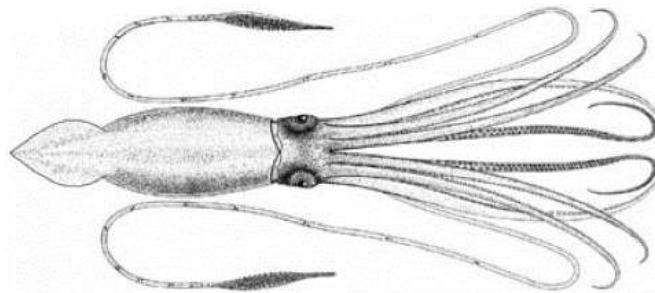
Dansk fiskeri er nærmest pr. definition entreprenant. Virketrangen, nytænkningen og innovationen i fiskerierhvervet har skabt en effektiv udnyttelse af havets ressourcer. Hvis der tilmed skal skabes merværdi inden for det kystnære fiskeri, må det derfor skulle ske på naturskånsom vis og gennem værdiforøgelse af nuværende og nye uudnyttede ressourcer.

Grobund vil gerne bidrage til at puste liv i kulturarv og uddøende fiskeristrukturer langs kysten og i indre farvand. Iværksætterne vil gå foran med et godt eksempel i fiskeriudviklingen og søge samarbejde med de lokale erhvervsfiskere og fiskeriforeninger for i samarbejde at finde løsninger, der kan være medvirkende til at rekruttere unge fiskere samt bevare og videreudvikle et levedygtigt fiskerierhverv og foreningsstruktur på Østkysten. Ved at sikre kystfiskerne en mindstepris for deres naturskånsomme fangst og ved at produktudvikle, differentiere og markedsføre historien om eksempelvis bundgarnsfiskeriet på Djursland kan det lade sig gøre for Grobunds iværksættere at udvikle nicheproduktioner og lokale fødevarer gennem en stærk brand, der dækker specifik efterspørgsel på markedet efter produkter med et værdimæssigt afsæt i miljø og social bæredygtighed.

Da Grobunds iværksættere har lave årlige omkostninger, kan det lade sig gøre at leve helt eller delvist af fiskeriet, især hvis fangsten afregnes på fair og ordentlig vis. Der skal derfor udvikles en konstruktion, der sikrer fiskerne en garanteret mindstepris for de specifikke fisk, der bliver fanget på naturskånsom vis.

Det er tanken, at eksisterende og nye fiskere skal kunne realisere og supplere deres udkomme gennem stiftelsen af et laug, hvor nedbrudte faglige barrierer mellem fangst del, fangstforædling og salg peger fremad mod fremtidens fisker, som forædler, industriel producent og distributør. Dermed kommer fiskeren og lauget til at indtage en spændende multifunktion og udviklingsmulighed i Grobund.

Projektet vil sikre, at de bygningsmæssige forudsætninger bliver opført i erhvervsområdet mellem fabrik og kystlinje.

GROBUND for fremtidens fiskefartøj.

Energieffektive hybridfartøjer kommer til at spille en fremtrædende rolle, ikke blot i fremtidens fiskeri, men også i Grobunds virkestrang som attraktiv samarbejdspartner og som eksemplarisk rollemodel indenfor kystkulturen ved Ebeltoft.

Miljø- og naturbeskyttelsen er dybt forankret i tanken bag Grobund. At profilere, synliggøre og skabe forståelse for naturskånsomt fiskeri og bæredygtige nye og eksisterende arter- især lokalt ved nationalparken og i Kattegat- er et stort ønske, der skal udnyttes i markedsføringen og i den praktiske realisering og udvikling af de fiskerirelaterede virksomheder og partnerskaber.

Nichefødevarer i høj kvalitet og oplevelser er tæt forbundet, og ved at give lokalbefolkningen og turister en unik og kompetenceudviklende oplevelse kan Grobunds fiskefartøj spille en afgørende rolle i at brande området og de maritime aktiviteter ved kystkulturen.

Fremtidens fiskefartøj skal:

- Synliggøre grøn miljøteknologi i det naturskånsomme fiskeri.
- Indgå i branding, afsætning og distribution af nichefødevarer af høj kvalitet.
- Indgå i branding af nationalparken og Kattegat som unikke naturperler.
- Indgå som flydende udstilling ved diverse events, for eksempel foodfestivaler og havnetræf omkring Ebeltoft og Århusbugten.
- Indgå i formidling for skoleklasser og besøgende turister, der vil kunne lære om de naturskånsomme fiskerimetoder samt fiskekvalitet og kvalitetspåvirkninger.
- Skibet kan lejlighedsvis medbringe en mindre gruppe udvalgte gæster og samarbejdspartnere/aftagere.
- Skibet skal bidrage til rekruttering af fremtidens fiskere, fiskehandlere, teknologer, opdrættere og havbiologer ved at puste til interessen omkring fisk, fiskeri og de naturvidenskabelige fag.

Ikke alle praktiske opgaver bliver til at forudse, men fiskefartøjet skal indgå i:

- Fiskeri med snurrevod, tejner og evt. garn efter bæredygtige arter.
- Pleje, pasning og høst af maritime nyttehaver og tanganlæg.

- Levering af fisk og skaldyr til institutioner og aftagere i Aarhus området.

GROBUND for produktudvikling.

Udvikling af stærke brands og formidling af historien om bl.a. den naturskånsomme og kystnære fangst af bæredygtige fisk bliver afgørende parametre for at skabe vækst omkring lokalsamfundene ved kysterne.

Iværksætterne vurderer:

- At en del naturskånsom fanget fisk kan afsættes frisk til landets institutioner, supermarkeder og cateringfirmaer.
- At der kan udvikles halvkonserves af lokal fanget fjæsing, makrel og hornfisk. Fisk af unik kvalitet kan også nedfryses og produceres løbende over vinteren.
- At Street Food koncepter egner sig godt til fisk og skaldyrsegmentet, da proteinerne er hurtig tilberedt og sundhedsaspekterne er eftertragtede.
- At fjordkrabber udgør en oplagt ressource til mangeartede produktioner af supper og krafttærninger.
- At tejnepiskede taskekrabber og hummer udgør et bæredygtigt luksussegment.
- At fermentering af tang, dyrkning og høst af tang, produktion af kosttilskud og fødevarer ingredienser af tang rummer gode fremtidspotentialer for den kystaktive fisker.
- At kvotefri fiskearter kan forædles og værdiforøges.
- At "udsmid" og "fiskeaffald" kan blive en guldgrube i fremtiden.
- At invasive arter, som eksempelvis den sortmunde kutling, rummer muligheder for produktion.
- At andre økologiske og kvalitetsbevidste fødevarerproducenter, herunder gartnere og landbrugere ved Grobund, kan bidrage til kvalitet og udvikling af produkterne.
- At navnet "Grobund" udgør en u-slebet diamant i fremtidens markedsføring.

GROBUND for nye afsætningskanaler og partnerskaber.

Nye afsætningskanaler og nye partnerskaber bliver afgørende parametre for kystsamfundene og fremtidens erhverv herunder det naturskånsomme kystfiskeri.

Iværksætterne ved Grobund vil indgå i mange nye partnerskaber. I samarbejdet med erhvervsklynger i fiskeriet vil der naturligvis opstå behov for løbende kompetenceudvikling. Derfor vil samvirke med uddannelses- og forskningsinstitutioner blive udbygget og styrket.

Fiskeriklynger og fødevarereproducenter vil indgå partnerskaber med Street Food aktører, fiskehandlere, kantiner og storkøkkener, cateringfirmaer, restauranter og varehuse. Udenlandske markeder kan også komme på tale i afsætningen af produkter. Eksempelvis kan partnere i Sverige og Tyskland blive mål for nye samarbejder.

Et segment af miljø- og økoturisme forventes at blive udviklet, og partnerskaber inden for turisme og naturoplevelser vil blive indgået med eksisterende og nye aktører i Århus bugten og i Nationalparken. Restaurationsdrift med fokus på fisk og skaldyr, tangsafari, snorkling og stenrevsformidling er blot enkelte men spændende eksempler på udviklingsmulighederne i områdets oplevelsesøkonomi.

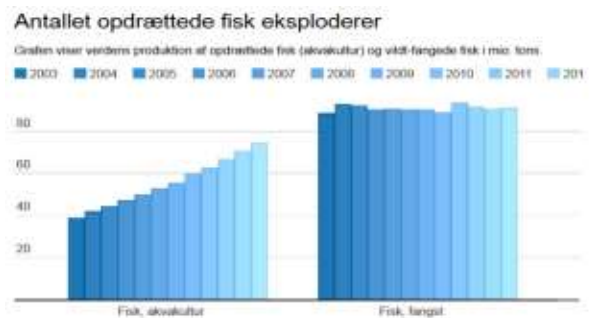
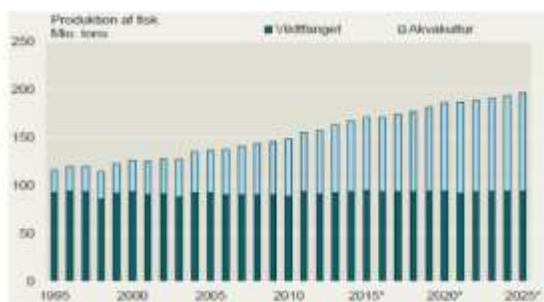
I afsætningen af de udviklede fødevarerprodukter ønsker produktudviklere, tangproducenter og fiskeriaktører i kystkulturen at udnytte oplagt synergi med kultur-skaberne i lokalområdet. "Fish-A-Deli-Cirkus" er et projekt udviklet i forbindelse med *Århus Kulturby 2017*. Projektet skal integreres og videreudvikles som en fælles platform i markedsføringen af kystkulturens produkter og dermed fremme afsætningen af "glemte arter" som eksempelvis fjæsing, konk og brisling. Kunstnere i og uden for Grobund vil kunne finde beskæftigelse i kystkulturen og dermed opnå en indtægtskilde, der bidrager til at kunne leve helt eller delvist af kunstudøvelsen. "Fish-A-Deli-Cirkus" beskæftiger bl.a. musikere og mangeartede artister som cirkusprinsesser, tryllekunstnere, klovne og cirkusdirektører. Under forestillingerne drages publikum gennem et alternativt og kunstnerisk cirkusunivers, der indeholder ca. 10 cirkusnumre samt en smagemenu af ca. 10 nyudviklede

”egnsretter” med tang og glemte arter. Projektet giver mulighed for at målrette afsætningsindsatsen i forhold til lokale og nationale storkøkkener, institutioner og virksomheder.

GROBUND for økologisk opdræt af tang, fisk og skaldyr.

Akvakultur er et erhverv i fremdrift, og det tyder på, at erhvervet kan producere på bæredygtig og kvælstofneutral vis i løbet af en overkommelig årrække. Danmark er, takket være vandmiljøplaner og en stram miljøstyring af erhvervet, en af verdens førende nationer mht. den teknologi, der knytter sig til området.

Iværksætterne ved Grobund er opmærksomme på de muligheder, erhvervet rummer. Fabrikken beliggenhed ved et af landets bedst egnede områder for alge- og tangproduktion gør det naturligt at indgå partnerskaber med tangforskere og akvakultur aktører. Vi vil derfor prioritere at invitere opdrættere og tangdyrkere ind i fællesskabet, da alger, tang og akvakultur utvivlsomt bliver en vigtig del af fremtidens bæredygtige løsninger.

Grobund har også, af sociale og formidlingsmæssige årsager, en stor ambition om maritime nyttehaver og ønsker også på den måde, at deltage i udviklingen omkring nye fællesskaber samt opdræt af økologiske fisk, skaldyr og tang.

Der foregår allerede opdræt og udsætning af skrubber og produktion af økologisk tang i umiddelbar nærhed af fabrikken. Det er i tæt kompetenceudviklende partnerskab med eksisterende aktører i området, at Grobund vil stille sig til rådighed som en attraktiv samarbejdspartner.

Grobund vil dermed tiltrække kompetencer på området og udvikle eksisterende og nye virksomheder ud fra grundværdierne om økonomisk, miljømæssig og social bæredygtighed.

GROBUND for formidling, uddannelse og rekruttering.

Grobund vil opsamle, dele og formidle viden gennem kurser, uddannelse og højskoledrift. En del af projekternes resultater vil ligeledes indgå i forskning, og der vil blive indgået partnerskaber med mangeartede institutioner og forskningsprojekter.

Iværksætterne vurderer, at der er en stigende efterspørgsel efter kurser, der omhandler kvalitet, behandling, forædling, tilberedning og præsentation af sunde, bæredygtige og naturskånsomt fangede fisk og skaldyr. Hotel og Restaurant skolerne, landets storkøkkener, kantiner, cateringfirmaer, producenter, opdrættere, fiskere og varehuse udtrykker jævnligt generelle kompetenceudviklings behov på fiskeområdet. Konsumfiskere på vestkysten udtrykker endvidere, at de er interesserede i produktudviklingsdelen ved Grobund.

At gentænke og anvende samfundets affaldsproblemer som nye og værdifulde ressourcer er en vigtig del af Grobunds DNA. Vi vil dermed bidrage til den almene dannelse på miljø og miljøkulturområdet i Danmark. Vi håber derfor også på, at rigtig mange folkeskoler og børn vil besøge os og deltage i udvalgte børnevenlige projekter. Vi vil glæde os over, at disse børn får mulighed for at smage på alt det gode, der er i vente, når forbrugssamfundet for alvor bliver afløst af grøn omstilling.

Grobund vil bygge bro og producere en overskuelig, inkluderende og attraktiv overgang til omstillingen. Vi vil skabe små forretninger, eksemplariske laug, overskuelige eksempler, en let opnåelig iværksætterlivsstil, små inviterende film og andre kulturelle arrangementer, der skal bidrage til at rekrutterer nye iværksættere til kystkulturen, det naturskånsomme fiskeri og til hele samfundets omstilling nationalt og globalt.

kindness chain reaction

Støttebehov:

Den Almennyttige Andelskasse Merkur hjælper foreningen Grobund med det finanstekniske ejerskab af jord og fabrik.

I opstartsfasen har foreningen et stort ønske om finansiering af et fiskehus der skal indeholde fryse og kølefaciliteter, produktudviklingsafdeling, køkken, café samt kursuslokale/formidlingsfaciliteter. Desuden er der et stort ønske om et demonstrationsfartøj, der ud over at drive aktiv fiskeri og løse specifikke kystnære opgaver skal bidrage til rekruttering, formidling og uddannelse omkring kystkulturen ved Grobund. Både produktion, lokaler og skib har brug for energi, og da det elektrisk drevne kystfiskerfartøj kan udstyres med brintteknologi er både de eksisterende vindmøller i området samt anlæg til produktion af brint og biogas særdeles attraktivt for kystkulturens iværksættere. Vindmøllerne ved havnen ønskes ligeledes inddraget i projektet, hvilket vil bidrage til at løfte hele kystkulturen i forhold til en skarp og international førende bæredygtighedsprofil, der peger fremad i den grønne omstilling. Denne profil skal udnyttes i profileringen af området og Syddjurs kommune som førende inden for innovation, bæredygtig livsstil og grøn omstilling.

Iværksætterne har behov for en fælles servicestation samt en markedsføringsplatform for de nyudviklede produkter af tang og fisk. En tilbygning/klimaskærm skal derfor opføres til integration af "Fish-A-Deli-Cirkus", og det er et fælles ønske at råde over kontorfaciliteter samt ansætte en deltidsmedarbejder, der kan hjælpe de nyetablerede virksomheder med registrering, bogføring, regnskab og øvrig administrativ rådgivning.

Det vurderes, at foreningen Grobund og de enkelte iværksættere løbende vil kunne ansøge og få tilsagn om nationale og EU-baserede fonds- og udviklingsmidler inden for fiskeri- og erhverv

herunder kystredningsmateriel, bæredygtig byggeri, fødevarer/produkt udvikling, social udvikling, energi, turisme, miljø samt på kunst og kulturområdet.

Iværksætterne prioriterer dog først og fremmest at være selvkørende og opnå størst mulig uafhængighed af offentlige støttekroner. Grobund ønsker at erobre ansvaret tilbage til den enkelte; ansvaret for naturen, for miljøet, for hinanden og for samfundet lokalt, nationalt og globalt. Det forpligtende fællesskab og denne målsætning indebærer naturligvis også en høj grad af økonomisk uafhængighed.

Den tidligere stålvarer fabrik Tata ved Ebeltoft Færgehavn

GROBUND

2 gange om ugen

